

1

Отже, сяло сонце. Вони сприймали це як добрий знак: люди схильні будь-що мати за прикмету. Насправді ж це означало, що на небі ані хмарини. А сонце було там, де й завжди, уперте й байдуже.

Одна дорога перетікала в другу. Потік автівок ущільнювався. Їхня сіра машина була мов замкнута система під скляним ковпаком: кондиціонер, підлітковий сморід (піт, немиті ноги, шкірний жир), французький шампунь Аманди, шурхіт сміття, якого тут, здається, ніколи не прибирали. За машину відповідав Клей, а йому було байдуже і до вівсяних пластівців, що обсипалися з батончиків, — їх купували цілими пачками, і до порожнього тюбика з-під чогось, і до реклами журналу *New Yorker* на сидінні, і до зіжмаканої серветки, скам'янілої від шмарклів, а ще до білої плівки від давно використаного лейкопластиру — дітям завжди потрібен пластир, бо їхня рожева шкіра тріскається, мов налиті соком фрукти влітку.

Сонячне світло, що падало на руки, діяло заспокійливо. Вікна були затоновані захисною плівкою — для профілактики раку. У новинах розповідали, що сезон ураганів триває, бурі дедалі сильнішатимуть, їм дають

вигадливі імена за попередньо ухваленим списком. Аманда вимкнула радіо. Хіба це не сексизм, що за кермом завжди Клей? А втім, у Аманди не було стільки терпіння, щоб стежити за тим, на якому боці вулиці можна припаркуватись, а на якому триває прибирання. Не стало б його й на те, щоб відганяти машину на обслуговування що двадцять тисяч кілометрів. А для Клея це привід пишатися усім цим. Він професор і вміє насолоджуватися тим, що робить щось корисне: віддає на переробку старі газети, посипає тротуар спеціальними хімікатами під час ожеледиці, міняє лампочки, прочищає мінівантузом забиті раковини. Отже, це його хобі.

Машина була не така нова, щоб її вважати розкішною, але й не така стара, щоб скидатися на богемний варіант. Річ середнього класу для людей середнього достатку, зроблена так, щоб не викликати ні відрази, ні сильних позитивних емоцій, куплена в салоні із дзеркальними стінами й обм'яклими повітряними кульками, де продавців було трохи більше ніж клієнтів: вони походжали по двоє-троє, побрязкуючи монетками, в кишенях слаксів із *Men's Wearhouse*. Іноді на стоянці Клей підходив до автівки такої самої моделі (то була популярна модель графітового кольору) і ніяковів від того, що система дистанційного доступу до дверей не спрацьовує.

Арчі виповнилося п'ятнадцять. На ногах у нього були розтоптані кросівки, кожен розміром із буханець хліба. Від нього пахло молоком, як пахне від немовлят, а ще потом і гормонами. Щоб притлумити ці запахи, Арчі поливав рясну порість у себе під пахвами хімічним спреєм із запахом, геть не схожим на будь-що в природі, — так, на думку фокус-групи, мав пахнути ідеал маскулінності. Роуз приділяла собі більше уваги. Тінь

юної дівчини у квітах, у якій обдарований поціновувач запахів міг би розпізнати металеві нотки недорогої косметики: дівоча пристрасть до синтетичних яблук і вишень. У машині був запах — запах їх усіх, та їхати швидкісною дорогою з відчиненими вікнами було неможливо через шум.

— Мені треба відповісти.

Аманда звела угору телефон, попереджаючи їх, попри те що всі й без того їхали мовчки. Арчі дивився у свій телефон, Роуз — у свій. Обидва телефони по зав'язку були забиті іграми та додатками соцмереж, узгоджених із батьками. Арчі листувався зі своїм приятелем Діллоном. Немов бажаючи вибачитися за своє розлучення, обоє батьків дозволяли йому проводити літо на верхньому поверсі їхнього вишуканого будинку із червоного пісковика на Берген-стріт, чим і користався Діллон, покурюючи там травичку. Роуз уже встигла викласти кілька світлин, які зробила дорогою, попри те що вони тільки-но перетнули межу округу.

— Привіт, Джоселін.

Коли телефони навчилися розрізняти, хто дзвонить, люб'язність стала надлишковою. Аманда керувала групою спеціалістів, які працювали з одним і тим самим клієнтом, а Джоселін цю групу інспектувала і, таким чином, була однією із трьох її безпосередніх підлеглих, якщо висловлюватися сучасною діловою мовою. Кореянка за походженням, вона народилась у Південній Кароліні, і її солодкуватий говір завжди здавався Аманді недоречним. Та це було дещо по-расистському, тому вона ніколи й нікому в цьому не зізналася б.

— Перепрошую, що турбую... — почула вона уривчасте дихання Джоселін.

Людей лякала не так сама Аманда, як влада, якою вона була наділена. Аманда розпочала свою кар'єру в студії імпульсивного данця зі стрижкою у формі тонзури. Вона натрапила на нього в ресторані минулої зими, і її тоді ж таки мало не знудило.

— Нічого страшного, — відповіла вона Джоселін.

Аманда сказала це не з великодушності. Вона відчула полегкість після цього дзвінка. Їй хотілося бути потрібною своїм колегам: так Богові хочеться, щоб люди їй надалі молилися.

Клей став барабанити пальцями по шкірі керма, за що дістав погляд скоса від дружини. Поглянув у дзеркало, щоб пересвідчитися, що діти на місці, — звичка від перших років їхнього подружнього життя. Вони дихали в сталому ритмі. Телефони діяли на них, немов флейта на кобру.

На придорожні пейзажі ніхто не зважав. Мозок збиває око з пуття, тож очікування завжди бувають яскравіші за саму річ. Жовто-чорні піктограми: пагорби зливаються з бетонними блоками стін, зрідка вигулькують залізничні переїзди, бейсбольне поле, надземний басейн. Говорячи по телефону, Аманда зазвичай кивала: не для того, хто був по той бік, а для того, щоб показати собі, як пильно вона стежить за плином розмови. Інколи за цим киванням вона забувала слухати.

— Джоселін...

Аманді хотілося сказати щось мудре. Джоселін не потребувала ні її порад, ні її згоди. Як і все інше, службова ієрархія була встановлена довільно.

— Добре. Гадаю, це мудре рішення. Їдемо швидкісною трасою. Можеш телефонувати, не хвилюйся. Тільки

покриття що далі, то гірше. У мене таке вже було минулого літа, пам'ятаєш?

Вона затнулася, присоромлена. З якого дива її підлегла має пам'ятати, що Аманда робила у відпустці минулого року?

— Цього разу ми збираємося їхати ще далі! — вирішила відбутися жартом вона. — Але ти можеш телефонувати чи то писати, звісно, це не проблема. Щастя тобі.

— Що там в офісі? Усе гаразд? — Клей ніколи не міг встояти перед спокусою наголосити на слові «офіс». То була синекдоха на позначення її професії в цілому, яку він розумів у загальних рисах, але не цілковито. У подружжі кожен повинен мати власне життя, і життя Аманди мало перетиналось із його життям. Може, це певною мірою сприяло їхньому щастю. Щонайменше половина подружніх пар, які вони знали, вже встигли розлучитися.

— Усе нормально.

Одна з прописних істин, які вона особливо любила повторювати, полягала в тому, що певний відсоток посад неможливо відрізнити одну від одної, позаяк вони передбачають надсилання імейлів щодо стану робіт. Робочий день складається з кількох комюніке про поточну роботу і порції бюрократичних люб'язностей: сімдесят хвилин за обідом, двадцять — в офісі відкритого типу, двадцять п'ять — за кавою. Іноді власна роль у цій виставі здавалася їй недолугою, а іноді — надзвичайно важливою.

Дорога залишалася відносно вільною, допоки магістраль не звузилася до вулиці. То була ніби сповнена напруження фінішна пряма, яку проходить лосось, повертаючись із нересту, але з порослими пишною зеленню роздільними смугами та невеличкими торговельними центрами зі

стінами, плямистими від дощу. Усі міста, що їх вони проминали, населяли або сині комірці та вихідці із Центральної Америки, або заможні представники білого півсвіту — водопровідники, дизайнери інтер'єрів і маклери. Справжні багаті жили в іншому царстві, такій собі Нарнії. Туди можна було потрапити, проїхавши дорогами, всіяними лежачими поліцейськими, до неминучого глухого кута, щоб, зрештою, зупинитися перед будинком із критим черепицею дахом і виглядом на ставок. Повітря — солодкий коктейль із океанського бризу та щасливого випадку. Таке годиться для вирощування помідорів і кукурудзи. Пробивалися також нотки дорогих автомобілів, високого мистецтва та всіх цих м'яких подушок і накидок, що ними багаті люди вкривають свої дивани.

— Може, зупинимося щось перехопити? — Наприкінці речення Клей позіхнув, і звук у нього вихопився приглушений.

— Помираю, так хочу їсти, — перебільшив Арчі.

— Зайдімо в *Burger King*! — Роуз помітила ресторанчик дорогою.

Клей відчув, як напружилася дружина. Вона віддавала перевагу здоровому харчуванню, особливо для Роуз. Він уловлював її осуд, немов гідролокатор. Так відчувається набухання плоті, що передує ерекції. Вони перебували в шлюбі шістнадцять років.

Аманда їла картоплю фрі. Арчі замовив величезну порцію брикетиків зі смаженої курятини. Скинув їх у паперовий пакет, додав картоплі фрі, залив солодким липким коричневим соусом із невеликої коробочки з фольговою кришечкою і взявся вдоволено наминати.

— Гидота. — Роуз не схвалювала вибору брата, бо він був її братом. Сама вона їла гамбургер не так охайно,

як їй здавалося, — навколо її рожевих губ розмазався майонез.

— Мамо, тут Гейзел мітку скинула. Поглянь, далеко до її будинку?

Аманда пригадала свій шок, який охоплював її щоразу, коли вона прикладала до грудей своїх дітей-немовлят. Завзяте смоктання, схоже на те, як булькотить вода в трубах, відрижка, що не супроводжується жодним проявом емоцій, гази, які виходять із дитячих кишківників зі звуком дефектної петарди, — звуки тваринні й безсоромні. Вона обернулася, взяла в дочки телефон, масний від їжі і пальців, гарячий від надмірного використання.

— Люба, я впевнена, до її будинку дуже далеко.

Гейзел була для Роуз не так подругою, як предметом надмірного зосередження. Роуз на такі речі ще не зважає, але батько Гейзел обіймає керівну посаду в *Lazard*, і їхні родини по-різному проводять відпустку.

— Ну згадай. Ти ж казала мені, що ми можемо заїхати.

Це була одна з тих необачливих обіцянок, про які вона згодом мала шкодувати, адже діти не забували їх. Аманда подивилася на телефон.

— Це Іст-Гемптон, люба. Їхати звідси не менше години. А може, й більше. Тим паче з огляду на те, який видався день і чи не буде заторів на дорогах.

Роуз відкинулася на сидіння зі звуком, що красномовно свідчив про її невдоволення.

— Можеш повернути мій телефон, будь ласка?

Аманда обернулася, подивилась на доньку. Шоки в неї пашіли. Вона гнівалася.

— Даруй, але в мене немає бажання дві години стояти в заторах заради дитячих забаганок. Зрештою, у мене відпустка.

Дівчина сплела руки на грудях, склала руркою губи. Дитячі забаганки! Вона була обурена словами матері.

Арчі жував, утупившись у своє відображення у вікні.

Клей їв за кермом. Аманда неабияк розлютилася: а якби вони всі загинули в автотрощі через те, що його відволік бургер на сімсот калорій?

Дороги ставали дедалі вузкими. Деінде на з'їздах, що відходили від основної дороги, примостилися кіоски з фруктами, розраховані на чесність. Волохата малина пліснявіла в м'яких зелених лоточках, пускаючи сік, поряд стояв дерев'яний ящикок, куди належало покласти п'ятидоларову банкноту. Все довкола було таке зелене, що, правду кажучи, не вірилося в існування такого кольору. Ту зелень хотілося їсти. Вийти з машини, стати навкарачки і гризти зубами саму землю.

— Добре було б перепочити й подихати свіжим повітрям.

Клей відчинив усі вікна, враз прогнавши сморід кишкових газів, що їх напустили діти. Сповільнив рух, бо дорога звабливо в'юнилася сюди-туди, як погойдування стегон. Дизайнерські поштові скриньки нагадували послання, залишені мандрівними робітниками своїм товаришам: хороший смак, добрий статок, проїжджайте, не затримуйтеся. За пишними деревами було нічого гісінько не видно. Дорожні знаки попереджали: тут водяться олені, тупі та звиклі до людської присутності. Вони спокійно виходили на дорогу, зизоокі і через те підсліпуваті. Часто траплялися дорогою їхні трупи, горіхово-брунатні та роздуті від смерті.

За черговим вигином дороги вигулькнув транспортний засіб, назву якого Арчі безпомилково назвав би ще у свої чотири роки, — напівпричіп-платформа, вели-

чезний і порожній. Його старанно тягнув трактор. Водій не звернув жодної уваги на машину позаду (своєрідне ставлення до вторгнення відомих видів, що притаманне місцевим жителям), тож причіп їхав своєю дорогою, гуркочучи на вибоїнах. Через пару кілометрів він завернув до рідної ферми. Та нитка Аріадни чи, може, щось інше, що єдало їх із супутниками, на той час уже урвалася. Навігатор гадки не мав, де вони опинилися, тож довелося скористатися вказівками, що їх Аманда з притаманним їй організаторським хистом задалегідь переписала до записника. Ліворуч, потім праворуч, знову ліворуч, потім ще пара кілометрів і праворуч. Не те щоб вони заблукали, але й не те щоб і не заблукали.

2

Будинок був цегляний, пофарбований у білий колір. Таке перевтілення червоної цегли чимось приваблювало. Будівля видавалася старою, але оновленою. Масивною, але легкою. Може, це фундаментально американське бажання або ж просто сучасна примха: мати дім, машину, книжку, пару взуття, що втілюватимуть такі суперечності.

Аманда знайшла житло на *Airbnb*. Оголошення запрошувало охочих «втекти від усіх і всього». Цей фамільярний тон їй сподобався. *Оберіть наш прекрасний будинок — залиште світ позаду!* Вона передала Клею ноутбук, такий гарячий, що він міг спровокувати виникнення пухлини в її черевній порожнині. Той кивнув, сказав щось непевне.

Та Аманда наполягала на цій поїзді. Нова посада супроводжувалася підвищенням зарплатні. Ще трохи —